

Korset och Kronan

Nr 61/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 6: Om den nya lydningen

Augsburgska bekännelsens sjätte artikel
lyder:

1. *Det lärs också, att en sådan tro skall följas av goda frukter och gärningar. Man måste göra sådana goda gärningar som Gud har befallt för Guds skull. Men man skall inte förtrösta på gärningarna och mena att man genom dem förtjänar nåd inför Gud.*

2. *Ty vi tar emot syndernas förlåtelse och rättfärdighet genom tron på Kristus. Han säger själv: "På samma sätt ska också ni säga, när ni har gjort allt som ni fått i uppdrag: Vi är odugliga tjänare. Vi har bara gjort vår plikt" (Luk. 17:10).*

3. *Så lär också fäderna. Ambrosius säger: "Alltså är det bestämt hos Gud, att den som tror på Kristus skall bli salig och få syndernas förlåtelse, inte genom gärningar utan endast genom tron utan någon förtjänst."*

Det råder en vacker harmoni mellan bekännelsens olika artiklar. De är ordnade i en god, biblisk ordning. Syftet med den Augsburgska bekännelsen var att presen-

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

tera det viktigaste i den kristna tron och visa att reformationen inte kom med något nytt utan höll fast vid den ursprungliga kristna läran så som Jesus själv och hans apostlar och profeter lär.

Innan vi närmare går in på artikel 6 skall vi se hur bekännelsens artiklar förhåller sig till varandra. De 21 grundläggande läroartiklarna är följande:

1. Om Gud.
2. Om arvsyndens.
3. Om Guds Son.
4. Om rättfärdiggörelsen.
5. Om predikoämbetet.
6. Om den nya lydningen.
7. Om kyrkan.
8. Vad kyrkan är.
9. Om dopet.
10. Om Herrens nattvard.
11. Om bikten.
12. Om boten (omvändelsen)
13. Om sakramentens rätta bruk.
14. Om kyrkoregementet (ämbetet)
15. Om kyrkoordningar.
16. Om det världsliga regementet.

17. Om Kristi återkomst.
18. Om den fria viljan.
19. Om syndens orsak.
20. Om tro och goda gärningar.
21. Om helgondyrkan.

Därefter kommer sju missbruksartiklar, som handlar om sådant som borde ändras eftersom det strider mot huvudartiklarna. Dessa är:

22. Om nattvardens båda former.
23. Om prästernas äktenskap.
24. Om mässan.
25. Om bikten.
26. Om olika slags mat.
27. Om klosterlöftena.
28. Om den andliga makten.

Först betonas läran om Gud som den treenige, Fadern, Sonen och Anden (art. 1). Därefter framhålls vårt totala syndafördärv (art. 2) och Kristus som är sann Gud och sann människa och hela världens frälsare (art. 3). Rättfärdiggörelsen genom tron står så i centrum av hela bekännelsen (art. 4). För att vi skall få denna tro har Gud insatt predikoämbetet och nådemedlen (art. 5). Fastän tron rättfärdiggör utan alla gärningar skall ändå den troende göra goda gärningar som Gud har befallt (art. 6).

Alla som av den helige Ande förs till tro utgör den kristna kyrkan, som finns överallt där ordet lärs rent och klart och sakramenten förvaltas enligt Kristi instiftelse (art. 7). I detta livet finns också hycklare inblandade i kyrkan, men de hör egentligen inte till den. Men Gud verkar också genom ogudaktiga präster så länge de håller fast vid ordet och sakramenten (art. 8).

Dopet är nödvändigt för saligheten (art. 9). Nattvarden är Kristi kropp och blod under bröd och vin och tas emot av alla nattvardsgäster, både troende och icke-troende (art. 10). Bikten eller den enskilda avlösningen skall behållas i kyrkan men

tvånget att räkna upp alla synder är obibliskt (art. 11). Boten (omvändelsen) består av ånger och tro. Lagen förskräcker människan på grund av synden, men evangelium väcker tron och skänker förlåtelsen. Därefter följer goda gärningar som trons frukter (art. 12). Sakramentens rätta bruk är att de är tecken och vittnesbörd om Guds nåd. De skall brukas i tro på Guds löfte (art. 13).

Ingen skall predika i kyrkan om han inte har en rätt kallelse till prästämbetet (art. 14). Goda kyrkliga bruk som kyrkoårets helgdagar m.m. bör behållas i kyrkan om det kan ske utan synd. Men sådana bruk är inte nödvändiga för saligheten. Missbruk skall avskaffas (art. 15). Överhetens ämbete är insatt av Gud och en kristen kan med gott samvete delta i allt som hör till det borgerliga livet. Men man måste lyda Gud mer än människor (art. 16).

Kristus skall komma tillbaka på den yttersta dagen för att döma världen till evigt liv eller evig förtappelse. Läran om ett jordiskt tusenårsrike är falsk (art. 17). Människans vilja är i någon mån fri när det gäller det borgerliga livet. Men i andliga ting är viljan trälbunden. Endast den helige Ande kan frigöra den och ge oss en ny ande och villighet att göra goda gärningar som består inför Gud (art. 18).

Syndens orsak finns inte hos Gud som skapat allting gott. Orsaken är djävulens och de ogudaktigas onda vilja (art. 19). De kristna är kallade att göra sådana gärningar som Gud har befallt. Var och en skall leva i sin särskilda kallelse. Man skall inte själv hitta på andra levnadssätt för att behaga Gud. Avgörande är att vi endast för Kristi skull får ta emot syndernas förlåtelse genom tron (art. 20). De s.k. helgonen är kristna som levtt ett heligt liv i tron. Vi får vörda dem och efterlikna deras tro men inte åkalla dem och begära deras hjälp. Kristus allena är medlaren och försonaren. Vi skall endast be till honom och åkalla honom i all nöd (art. 21).

Missbruken som bör avskaffas är följande:

Vinet i nattvarden måste också ges till lekmännen (art. 22). Att präster inte får gifta sig strider mot Guds bud. Alla som inte har en särskild gåva att leva i celibat har rätt att gifta sig (art. 23).

Mässan är till för att vi skall få syndernas förlåtelse när vi i tro tar emot Kristi sanna kropp och blod. Men i påvekyrkan hade mässan blivit en gärning som ansågs verka *ex opere operato* (genom att själva handlingen utfördes). Man kunde för pengar få en mässa läst för sig eller för någon död anhörig och då efterskänktes straffet och skulden (art. 24).

Missbruket med bikten bestod i en felaktig lära om boten och tillfyllestgörelserna. Efter avlösningen lade prästen på olika botgöringar eller straff. För att slippa dessa helt eller delvis kunde man på olika sätt få avlat. Bikten blev ett tvång för samvetet då det krävdes att alla synder skulle räknas upp och att man bara fick förlåtelse för de synder man bekände. Men Skriften lär att ingen människa känner alla sina synder. Avlösningen i bikten måste vara ovillkorlig för Kristi skull. Men bikten gjordes villkorlig och blev därför lagisk. Det rätta bruket av bikten framhålls (art. 25).

Reglerna om fasta och olika slags mat gjordes till nödvändiga bud och till snaror för samvetet. En viss kroppslig självtukt är viktig för att undvika omåttlighet och utsvävningar. Men den kristna friheten måste bevaras. "Evangelium nödgar oss att i kyrkan med kraft förkunna läran om nåden och trons rättfärdighet" (art. 26).

Klosterlöftena utgjorde ett förfärligt missbruk. Unga människor lockades till att avlägga löften om kyskhet, lydnad och fattigdom för hela livet som om detta skulle vara ett högre och bättre levnadssätt än att leva i den vanliga, borgerliga kallelsen. Bekännelsen framhåller att klostren från början var goda skolor för skriftstudium och andra vetenskaper. Men genom de

obibliska föreställningarna om klosterlivets förtjänst inför Gud har det blivit ett olidligt samvetstväng. Alla människor har rätt att ingå äktenskap och klosterlöftena kan inte upphäva Guds skapelseordning. Därför är alla klosterlöften ogiltiga. "Den kristna fullkomligheten består i att allvarligt frukta Gud... och förlita sig på att vi har en försonad Gud.. samt av Gud begära och med visshet förvänta hjälp i allt som vi skall utträtta enligt vår kallelse" (art. 27).

Missbruket med den andliga makten är att biskopar och kyrkoledning inte längre vill styra kyrkorna genom Guds ord utan med världsliga medel. De föreskriver överheten regler om samhällsskicket trots att Kristus säger: "Mitt rike är icke av denna världen." När biskoparna lär något mot evangeliet har vi ett Guds bud som säger att vi inte får lyda dem. Jesus säger ju: "Ta er till vara för falska profeter". Biskoparna har inte rätt att befalla om sådant som skall vara en fri sak. Sådant som sabbat och olika högtider får inte binda samvetet. Skriften har själv avskaffat sabbaten och söndagen är en fri sak. Endast Guds ord skall läras i hela kyrkan (art. 28).

* * *

Efter denna inledning om Augustanas vackra harmoniska komposition och dess bibliska innehåll i stort skall vi nu i denna och några följande nummer av "Korset och kronan" gå igenom artikel 6 om den nya lydnaden. Man kan säga att artiklarna 4, 5, 6 och 20 handlar om förhållandet mellan tro och gärningar, frälsning och helgelse. Så uppfattade också Melanchton själv sin skrift när han i apologin skulle försvara bekännelsen mot motståndarnas angrepp. Han skriver:

"I den fjärde, femte, sjätte och längre fram i den tjugonde artikeln förkastar motståndarna vår lära och bekännelse, att människorna får sina synders förlåtelse icke på grund av egna förtjänster, utan av nåd för Kristi skull genom tron på Kristus."

Fortsättning i nästa nr.